

ΤΗΣ
ΜΑΙΡΗΣ
ΛΑΜΠΑΔΙΤΗ
lampaditi@efsyn.gr

Φρένο στις πρόωρες συντάξεις από την επιτροπή Πισσαρίδη

Ζητά να αυξηθούν τα χρόνια εντός της εργασίας προκειμένου να μειωθούν οι συνταξιοδοτικές δαπάνες, αλλά και να διευρυνθεί η οικονομική δραστηριότητα - Στο στόχαστρο, γυναίκες και πλασματικά χρόνια

Εμπόδια που θα αυξήσουν τον βαθμό δυσκολίας της πρόωρης εξόδου στη συνταξιοδότηση προτείνει η επιτροπή Πισσαρίδη μετά τη διαπίστωση ότι παρά την ασφαλιστική μεταρρύθμιση χιλιάδες ασφαλισμένοι έχουν ακόμα το δικαίωμα να συνταξιοδοτούνται προτού συμπληρώσουν τα 62 έτη. Οι ειδικοί στην κοινωνική ασφάλιση υπολογίζουν ότι περίπου 100.000 ασφαλισμένοι μπορούν να αποχωρήσουν πρόωρα και μετά το 2022, όταν εκπνέει το μεταβατικό διάστημα, ενώ η ανησυχία ότι αυτό το δικαίωμα κινδυνεύει να χαθεί οδηγεί σε αύξηση των αιτήσεων συνταξιοδότησης τόσο κατά την προηγούμενη όσο και κατά τη φετινή χρονιά.

Οι «σοφοί» της επιτροπής Πισσαρίδη ζητούν να αυξηθούν τα χρόνια εντός της εργασίας προκειμένου να μειωθούν οι συνταξιοδοτικές δαπάνες, αλλά και να διευρυνθεί η οικονομική δραστηριότητα. Στο στόχαστρο της επιτροπής μπαίνουν κυρίως οι γυναίκες άνω των 55, οι οποίες έχουν ισχνή συμμετοχή στην αγορά εργασίας, καθώς μπορούν ακόμα να συνταξιοδοτηθούν με τα μεταβατικά όρια ηλικίας. Μάλιστα οι «σοφοί» της επιτροπής κουνούν το δάχτυλο στις μελλοντικές κυβερνήσεις, ότι για κανέναν λόγο δεν πρέπει να επανεισαγάγουν εξαιρέσεις από τους καθολικούς κανόνες συνταξιοδότησης, που είναι τα 67 έτη ή τα 62 με 40 χρόνια ασφάλισης, με δεδομένη τη δυσμενή εξέλιξη των δημογραφικών μεγεθών.

Αναζητώντας τρόπους περιορισμού της πρόωρης συνταξιοδότησης, η επιτροπή εντόπισε ότι γίνεται υπερβολική χρήση της αναγνώρισης πλασματικών χρόνων ασφάλισης προκειμένου ο ασφαλισμένος να βρεθεί νωρίτερα στην έξοδο προς τη σύνταξη και ζήτησε τον εξορθολογισμό των κανόνων.

Αυτό σημαίνει, σύμφωνα με τους ειδικούς, είτε περιορισμό της δυνατότητας αναγνώρισης πλασματικών ετών, είτε αύξηση του κόστους της αναγνώρισης. Σήμερα ο ασφαλισμένος μπορεί να αναγνωρίσει έως 7 πλασματικά έτη στον ιδιωτικό και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα και έως 12 έτη στον δημόσιο τομέα λόγω σπουδών, παιδιών, στρατού, ασθένειας, ανεργίας κ.λπ. Η πολυπληθέστερη κατηγορία που εξαγοράζει έτη ασφάλισης είναι οι ασφαλισμένοι που θέλουν να συμπληρώσουν 40 έτη ασφάλισης και να αποχωρήσουν στα 62. Ακο-

λουθούν οι ασφαλισμένοι που θέλουν με την εξαγορά ετών να συμπληρώσουν 25ετία τα έτη 2010, 2011 και 2012 προκειμένου να βγουν νωρίτερα στη σύνταξη με τα μεταβατικά όρια ηλικίας. Ωστόσο, τα πλασματικά χρόνια κοστίζουν ήδη ακριβά (20% επί των συντάξιμων αποδοχών) για όσους αμείβονται με μεσαίους και υψηλούς μισθούς.

Για παράδειγμα, ένας εργαζόμενος που αμείβεται με 2.000 ευρώ μηνιαίως καλείται να πληρώσει

προϋπόθεση είναι οι ασφαλισμένοι να έχουν συμπληρώσει ή να συμπληρώνουν τα κατά περίπτωση απαιτούμενα έτη ασφάλισης μέχρι την 31/12/2021.

Ωστόσο, λαμβάνοντας υπόψη το κλίμα που διαμορφώνεται και τις εισηγήσεις των σοφών, δεν είναι λίγοι οι ασφαλισμένοι που ανησυχούν και ρωτούν αν πρέπει να σπεύσουν να υποβάλουν αίτηση συνταξιοδότησης πριν από το 2022, για να μη χάσουν το δικαίωμα της πρόωρης εξόδου. Στις περισσότερες περιπτώσεις, μάλιστα, αυτή η πρόωρη έξοδος σημαίνει και αρκετά μειωμένη σύνταξη εξαιτίας των πέναλτι που προβλέπει ο νόμος.

«Κατά τη νομική μου άποψη», επισημαίνει ο εργατολόγος, ειδικός σε θέματα ασφάλισης **Δημήτρης Μπούρλος**, «οι ασφαλισμένοι που έχουν συμπληρώσει τον χρόνο ασφάλισης που απαιτείται σε κάθε επιμέρους κατηγορία διατηρούν το δικαίωμα να συνταξιοδοτηθούν και μετά το 2022 με τα μεταβατικά όρια, όπως ορίζουν οι πίνακες ορίων ηλικίας του 2015. Ωστόσο, αν δεν συμπληρώνουν τον απαιτούμενο χρόνο ασφάλισης έως τις 31/12/2021, δεν θα μπορούν να συνταξιοδοτηθούν με τα μεταβατικά όρια και θα πρέπει να περιμένουν έως τα 62 ή τα 67 έτη ανάλογα με την περίπτωση».

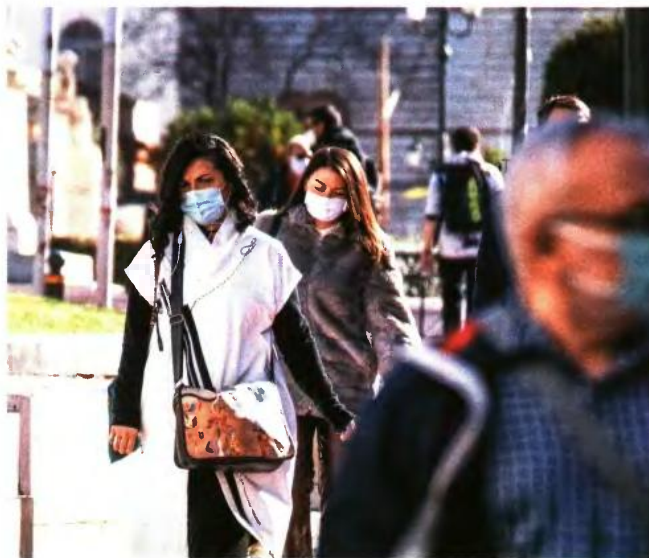
Στο Δημόσιο το δικαίωμα συνταξιοδότησης θεμελιώνεται τη χρονιά όπου ο υπάλληλος συμπληρώνει 25ετία.

Στο πρώην ΙΚΑ η έξοδος για σύνταξη προϋποθέτει να έχουν οι παλαιοί ασφαλισμένοι 35 έτη ως το 2012 και οι μπιτέρες με ανήλικο 5.500 έσομα ως το 2012 για να κατοχυρώσουν πλήρη ή μειωμένη σύνταξη.

Ετσι, για παράδειγμα, μπιτέρα ανήλικου με 5.500 έσομα (το 2012) στον ιδιωτικό τομέα, η οποία ήταν 52 ετών το 2017, έχει το δικαίωμα να συνταξιοδοτηθεί στα 58 και 5 μήνες. Το όριο ηλικίας της συμπληρώνεται το 2023, δηλαδή μετά την 1η Ιανουαρίου του 2022. Επομένως, διατηρεί το δικαίωμά της να βγει στη σύνταξη πριν από τα 62 έτη.

Σε άλλη περίπτωση, ασφαλισμένη με 5.500 έσομα που ήταν 52 ετών το 2018 έχει δικαίωμα να συνταξιοδοτηθεί σε ηλικία 60 ετών και 2 μηνών. Το όριο της συμπληρώνεται το 2026.

Ασφαλισμένος του Δημοσίου, που έχει συμπληρώσει 25ετία το 2010 και 35ετία φέτος, το 2020 σε ηλικία 58 ετών έχει δικαίωμα να συνταξιοδοτηθεί με πλήρη σύνταξη σε ηλικία 61 ετών, το 2023. Επομένως, διατηρεί το δικαίωμά του να βγει σε πλήρη σύνταξη πριν από τα 62 και μετά το 2022.

Οι «σοφοί» της επιτροπής κουνούν το δάχτυλο στις μελλοντικές κυβερνήσεις, ότι για κανέναν λόγο δεν πρέπει να επανεισαγάγουν εξαιρέσεις από τους καθολικούς κανόνες συνταξιοδότησης, που είναι τα 67 έτη ή τα 62 με 40 χρόνια ασφάλισης, με δεδομένη τη δυσμενή εξέλιξη των δημογραφικών μεγεθών

6.000 ευρώ για να αναγνωρίσει ένα πλασματικό έτος.

Πάντως αρμόδια στελέχη της ασφάλισης διαβιβάζουν ότι η πρόωρη συνταξιοδότηση δεν θα καταργηθεί μετά το 2022, καθώς οι περισσότεροι από τους εν λόγω ασφαλισμένους έχουν θεμελιώσει δικαίωμα συνταξιοδότησης και περιμένουν να πιάσουν το απαιτούμενο όριο ηλικίας προκειμένου να υποβάλουν αίτηση συνταξιοδότησης.

Ο νόμος ορίζει ότι στην περίπτωση που το προβλεπόμενο από τους πίνακες μεταβατικών ορίων όριο ηλικίας συμπληρώνεται μετά την 1/1/2022, η σύνταξη καταβάλλεται κατά το έτος όπου συμπληρώνεται το νέο αυτό όριο ηλικίας. Απαραίτητη

2. ΜΕ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ ΟΙ ΔΙΟΡΙΣΜΟΙ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ

Μέσο: . . . . . ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 10/01/2021 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 10/01/2021

Σελίδα: 4

4

«ΓΚΑΖΙ» ΓΙΑ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

του Χρήστου Μπόκα
crisbokas@gmail.com

ΜΕ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ ΟΙ ΔΙΟΡΙΣΜΟΙ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ

Ενισχυμένο ΑΣΕΠ με ενιαίο καθολικό γραπτό διαγωνισμό για εισαγωγή στο Δημόσιο - Οι εξετάσεις θα διενεργούνται τουλάχιστον μια φορά ανά δύο έτη - Πρόβλεψη για κάλυψη θέσεων από ειδικές κοινωνικές κατηγορίες (πολύτεκνοι, συγγενείς ΑμεΑ κ.λπ.)

Το ενισχυμένο από τον πρόην υπουργό Εσωτερικών **Τάκη Θεοδωρικάκο** και θα ψηφιστεί χωρίς ουσιαστικές αλλαγές έως την ερχόμενη Πέμπτη από τον διάδοχό του **Μάκη Βορίδη**, ο οποίος ήδη ξεκαθάρισε ότι η συγκεκριμένη νομοθετική πρωτοβουλία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της κυβερνητικής ατζέντας. Σύμφωνα με το Ενοποιημένο Κυβερνητικό Σχέδιο για το 2021, το υπουργείο Εσωτερικών θα καταθέσει εντός του πρώτου εξαμήνου νομοσχέδια για την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση που θα εκχωρεί περαιτέρω αρμοδιότητες στους ΟΤΑ - μελετάται και το ενδεχόμενο εισπραχθείς του ΕΝΦΙΑ από τους δήμους - , νέο σύστημα επιλογής προϊσταμένων, πλαίσιο για τον εθελοντισμό και νέο θεσμικό πλαίσιο για την τηλεργασία.

Αναφορικά με το σχέδιο νόμου για τις προσλήψεις, στόχος της κυβέρνησης είναι να επιλεγεί το κατάλληλο στέλεχος στην κατάλληλη θέση με ταχύτητα και αδιάβλητους όρους αξιοκρατίας και διαφάνειας, τους οποίους θα εγγυάται το ενισχυμένο ΑΣΕΠ.

Ειδικότερα, εισάγεται ο ενιαίος, καθολικός γραπτός διαγωνισμός που θα αποτελεί τον βασικό κανόνα για την εισαγωγή στο Δημόσιο. Υπενθυμίζεται ότι με το ισχύον καθεστώς μόλις το 5% των υποψηφίων προλαμβάνονταν με γραπτό διαγωνισμό.

Οι πανελλαδικές γραπτές εξετάσεις θα διενεργούνται τουλάχιστον μια φορά ανά δύο έτη, σύμφωνα με τον προγραμματισμό προσλήψεων που θα εγκρίνει συνολικά το Υπουργικό Συμβούλιο. Οι υποψήφιοι θα διαγωνίζονται σε δύο τεστ γνώσεων και δεξιοτήτων.

Συγκεκριμένα, με το πρώτο τεστ θα αξιολογούνται οι γνώσεις γενικού περιεχομένου των υποψηφίων σε ζητήματα ακαδημαϊκού χαρακτήρα, αλλά και σε θέματα που σχετίζονται με τον ρόλο τους ως πολι-

τών της κοινωνίας και την εν δυνάμει ένταξή τους σε μια διοικητική δομή άσκησης κρατικής εξουσίας προς εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος. Παράλληλα, θα εξετάζονται και οι ειδικές γνώσεις επί συγκεκριμένων κλάδων που αφορούν οι προκηρυσσόμενες θέσεις εργασίας. Για παράδειγμα, ένας υποψήφιος που ενδιαφέρεται να καταλάβει θέση του κλάδου ΠΕ Οικονομικού θα εξεταστεί, κατ' ελάχιστο, σε θέματα που αφορούν την οργάνωση και τη λειτουργία του κράτους αλλά και σε θέματα μακροοικονομίας και μικροοικονομίας. Με το δεύτερο τεστ οι υποψήφιοι θα δοκιμάζονται για τις δεξιότητες και την εργασιακή τους αποτελεσματικότητα. Ειδικότερα, θα αξιολογούνται δεξιότητες γλωσσικού και αριθμητικού συλλογισμού, ανάλυσης, επίλυσης προβλημάτων και ιεράρχησης προτεραιοτήτων στον χώρο εργασίας, καθώς και χαρακτηριστικά που συνδέονται με την αποτελεσματικότητα και την ποιότητα στην εργασία. Η πρόβλεψη και τρίτης διαγωνιστικής διαδικασίας με προφορική συνέντευξη θα αφορά μόνο τις θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού που μέχρι σήμερα καλύπτονται αποκλειστικά με συνεντεύξεις.

Παράλληλα, το νέο σύστημα διατηρεί τη σημασία των τίτλων σπουδών, ωστόσο καταργεί τη μοριοδότηση από τον βαθμό του πτυχίου ή του απολυτηρίου, καθώς παρατηρήθηκε ανισότητα στη βαθμολόγηση μεταξύ των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων.

Να σημειωθεί ότι στο πλαίσιο του ετήσιου προγραμματισμού προσλήψεων και με στόχο την ολιστική προσέγγιση και τη διασφάλιση της υλοποίησης των σχετικών προβλέψεων, προβλέπονται συγκεκριμένα ποσοστά κάλυψης θέσεων από ειδικές κοινωνικές κατηγορίες. Συγκεκριμένα, 16% από πολύτεκνους, 12% από τρίτεκνους, 5% από όσους έχουν στενό συγγενή με αναπηρία κ.ά.

Να σημειωθεί ότι παράλληλα με τις θεσμικές τομές, το υπουργείο Εσωτερικών προωθεί την ψηφιοποίηση του συστήματος με την παράλληλη διαλειτουργικότητα των αρμόδιων μονάδων. Με τον τρόπο αυτό οι υποψήφιοι δεν θα αναγκάζονται σε αλληλέγγυες υποβολές δικαιολογητικών, ενώ παράλληλα εκτιμάται ότι θα μειωθεί στο ο χρόνος προσλήψης σε 12 μήνες από 48 που μεσολαβούν από την έκδοση της προκήρυξης ως την έκδοση του πίνακα διοριστέων.

Με τρεις νέους νόμους έρχονται

ΑΛΛΑΓΕΣ

■ σε προσλήψεις

Το ενισχυμένο ΑΣΕΠ με ενιαίο καθολικό γραπτό διαγωνισμό για εισαγωγή στο Δημόσιο - Οι εξετάσεις θα διενεργούνται τουλάχιστον μια φορά ανά δύο έτη - Πρόβλεψη για κάλυψη θέσεων από ειδικές κοινωνικές κατηγορίες (πολύτεκνοι, συγγενείς ΑμεΑ κ.λπ.)

■ σχολεία

Νέο σύστημα επιλογής προϊσταμένων με ενιαίο καθολικό γραπτό διαγωνισμό - μελετάται και το ενδεχόμενο εισπραχθείς του ΕΝΦΙΑ από τους δήμους - , νέο σύστημα επιλογής προϊσταμένων, πλαίσιο για τον εθελοντισμό και νέο θεσμικό πλαίσιο για την τηλεργασία.

■ συντάξεις

Με το πρώτο τεστ θα αξιολογούνται οι γνώσεις γενικού περιεχομένου των υποψηφίων σε ζητήματα ακαδημαϊκού χαρακτήρα, αλλά και σε θέματα που σχετίζονται με τον ρόλο τους ως πολι-

2. ΜΕ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ ΟΙ ΔΙΟΡΙΣΜΟΙ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ

Μέσο: . . . . . ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 10/01/2021 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 10/01/2021

Σελίδα: 5

ΟΡΙΣΜΟΙ ΣΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ

Ο Αρχιεπίσκοπος Ιερώνυμος μετά την ορκωμοσία του πρώτου γκρουπ των μελών της νέας κυβέρνησης, ευχήθηκε «συχαρτήτρια, καλή δύναμη και καλή συνεργασία»

ΝΕΟ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟ ΚΑΙ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΚΑ

Το 2021 είναι χρονιά σημαντικών μεταρρυθμίσεων για το υπουργείο Εργασίας, καθώς βρίσκονται προ των πυλών δύο κομβικά νομοσχέδια. Το εργασιακό νομοσχέδιο, με αιχμή το ελαστικό θώρο και τις ευέλικτες υπερφορίες, αλλά και η εφαρμογή κεφαλαιοποιητικού συστήματος στην επικουρική ασφάλιση, αναμένεται να πάρουν τον δρόμο προς το Κοινοβούλιο μέσα στο πρώτο τρίμηνο του νέου έτους.

Ο νέος υπουργός Εργασίας **Κωστής Χατζηδάκης**, αναφερόμενος στις αλλαγές στην αγορά εργασίας κατά την τελετή παράδοσης-παραλαβής, είπε χαρακτηριστικά ότι στόχος αυτής της μεταρρύθμισης είναι να ανοίξει ο δρόμος για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, στο πλαίσιο ενός σύγχρονου παραγωγικού μοντέλου. Σύμφωνα με το σχέδιο νόμου, οι επιχειρήσεις θα μπορούν να απασχολούν, με συγκεκριμένες προϋποθέσεις, εργαζομένους έως 10 ώρες ημερησίως κατά μέγιστο, χωρίς πρόσθετη αμοιβή, εφόσον εντός 6μήνου εξοφλούν τις επιπλέον 2 ώρες πέραν του θώρου με αντίστοιχη μείωση ορών σε άλλες εργάσιμες ημέρες

ή με ρεπό ή με ημέρες αδειας. Παράλληλα, προβλέπονται αλλαγές στο συνδικαλιστικό κίνημα με στόχο τη διαφάνεια και την αξιοπιστία. Στο μέτωπο του Ασφαλιστικού, το νέο επικουρικό ταμείο με κεφαλαιοποιητικά χαρακτηριστικά που θα τεθεί σε λειτουργία το 2022 θα αφορά τους νέους μισθωτούς δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και τους αυτοαπασχολούμενους που εισέρχονται για πρώτη φορά στην αγορά εργασίας. Επίσης θα αφορά σε εθελοντική βάση όλους τους υφιστάμενους εργαζομένους (μισθωτούς και αυτοαπασχολούμενους) ηλικίας έως 35 ετών. Θα έχει δημόσιο χαρακτήρα και θα δημιουργεί αποταμιεύσεις, σημαντικό τμήμα των οποίων θα διατεθεί για χρηματοδότηση επενδύσεων στη χώρα μας.

Αναφερόμενος στο νέο επικουρικό ο κ. Χατζηδάκης τόνισε ότι είναι μια μεταρρύθμιση που σπιντρίζεται στις καλές ευρωπαϊκές πρακτικές -σε πολιτικές που εφαρμόζουν ακόμα και σοσιαλιστικές κυβερνήσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση- και θα προστατεύσει τις συντάξεις των νεοεισερχόμενων στην αγορά εργασίας χωρίς να θίγει τους παλιούς. **Μ.Α.**

ΠΑΝΟΣ ΤΣΑΚΛΟΓΛΟΥ

ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Ξεπάγωμα αυξήσεων στις συντάξεις με ρήτρα ανάπτυξης

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΙΚΟΣ
kkatikos@e-typos.com

Σε μόνιμες αυξήσεις συντάξεων, που μπορεί να έρθουν και νωρίτερα από το 2024, θα μπορούν να ελπίζουν οι συνταξιούχοι εφόσον η χώρα μας πετύχει ταχεία ανάκαμψη τα επόμενα χρόνια, όπως τονίζει ο υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων **Πάνος Τσακλόγλου** σε συνέντευξή του στον Ελεύθερο Τύπο της Κυριακής.

«Αν η χώρα μας επιτύχει ταχεία ανάκαμψη τα επόμενα χρόνια με τη βοήθεια των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης, αλλά και με τη σταθερή της προσήλωση στην υλοποίηση διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, θα μπορούσε να υλοποιηθεί και το σταδιακό ξεπάγωμα των συντάξεων», λέει χαρακτηριστικά απαντώντας στην ερώτηση αν έρθουν νωρίτερα οι αυξήσεις που πάγωσαν από το τρίτο Μνημόνιο ως το 2024.

Προαναγγέλλει την κατάθεση του νομοσχεδίου για το κεφαλαιοποιητικό σύστημα στην επικουρική ασφάλιση ως το τέλος Μαρτίου του 2021 (για να ισχύσει από 1ης/1/2022), εκφράζοντας την πεποίθησή ότι οι σημερινό νέοι ως 35 ετών θα έχουν μεγαλύτερες επικουρικές από τους σημερινούς συνταξιούχους, ενώ θα εξεταστεί μέσα στη χρονιά και το πλαίσιο λειτουργίας της επαγγελματικής ασφάλισης που δίνει μερίδιο στις συντάξεις.

Η συνέντευξη με τον υφυπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων Πάνο Τσακλόγλου έχει ως εξής:

Τι σημαίνει το κεφαλαιοποιητικό σύστημα επικουρικής ασφάλισης για έναν νέο που κάνει τα πρώτα επαγγελματικά του βήματα και πώς μπορεί να καλλιεργηθεί η ασφαλιστική συνείδηση, που είναι ζητούμενο σε όλες τις ηλικίες;

Το κεφαλαιοποιητικό σύστημα επικουρικής ασφάλισης θα είναι υποχρεωτικό για τους νεοεισερχό-

Η εμπειρία πολλών χωρών δείχνει ότι σε μακροχρόνια περίοδο οι αποδόσεις των κεφαλαιοποιητικών συστημάτων είναι υψηλότερες από αυτές των διανεμητικών συστημάτων, ειδικά σε σχετικά γερασμένες κοινωνίες

μενους στην αγορά εργασίας μετά την 1η/1/2022 που έχουν υποχρέωση επικουρικής ασφάλισης και σε όσους είναι κάτω των 35 ετών και είτε δεν έχουν υποχρέωση επικουρικής ασφάλισης είτε είναι ασφαλισμένοι στο υφιστάμενο σύστημα επικουρικής ασφάλισης και επιθυμούν να μεταφερθούν στο νέο. Οι εισφορές θα είναι οι ίδιες όπως και στους ασφαλισμένους του υφισταμένου συστήματος, δηλαδή 3% των ασφαλιστέων αποδοχών για τον εργοδότη και 3% για τον ασφαλισμένο. Όμως, αντίθετα απ' ό,τι συμβαίνει σήμερα, όπου οι εισφορές των ασφαλισμένων διατίθενται για την πληρωμή συντάξεων των τωρινών συνταξιούχων, για τους ασφαλισμένους του κεφαλαιοποιητικού συστήματος θα δημιουργηθούν προωπικοί λογαριασμοί όπου θα μεταφέρονται οι εισφορές τους και θα επενδύονται σύμφωνα με τις προτιμήσεις τους. Κατ' αυτόν τον τρόπο, δημιουργούνται αντικίνητρα για τη συμμετοχή των εργαζομένων σε άτυπες ανασφάλιστες μορφές απασχόλησης και αναδεικνύεται ξεκάθαρα ο αποταμιευτικός ρόλος της κοινωνικής ασφάλισης - με άλλα λόγια, υποβοηθείται εμμέσως η καλλιέργεια ασφαλιστικής συνείδησης, που όντως είναι το ζητούμενο.

Αν πάρουμε ως «υπόθεση εργασίας» δύο ασφαλισμένους με 40 έτη και αποδοχές 2.000 ευρώ, τι επικουρική σύνταξη θα πάρουν με το νέο κεφαλαιοποιητικό σύστημα και τι σύνταξη θα έχουν αν δεν αλλάξει τίποτα από το σημερινό καθεστώς;

Κόρτε Κατίκο, αντιλαμβάνεστε ότι είναι αδύνατον κανείς να δώσει ακριβείς απαντήσεις σε αυτό το ερώτημα. Το υφιστάμενο σύστημα επικουρικής ασφάλισης ανήκει στην κατηγορία των διανεμητικών συστημάτων που νομοράζονται «νοτιές κεφαλαιοποίησης και μηδενικό ελλείμματος». Χονδρικά, αυτό σημαίνει ότι μακροχρόνως το συνολικό ποσό των επικουρικών συντάξεων δεν μπορεί να υπερβεί το συνολικό ποσό των εισφορών. Επομένως, το

ύψος της σύνταξης που παρέχουν αυτά τα συστήματα εξαρτάται από τον αριθμό των ασφαλισμένων, τον αριθμό των συνταξιούχων και την εξέλιξη της παραγωγικότητας και, συνακόλουθα, των μισθών. Με βάση τα διαθέσιμα δημογραφικά δεδομένα, μακροχρόνως τα δύο πρώτα μεγέθη θα πιέζουν για μείωση των συντάξεων, ενώ η παραγωγικότητα και αύξησή τους. Όμως, η παραγωγικότητα δεν αυξάνεται με ταχείς ρυθμούς σε γερασμένες κοινωνίες. Στο σχεδιαζόμενο κεφαλαιοποιητικό σύστημα η πορεία των συντάξεων ακολουθεί, χονδρικά, την εξέλιξη των αγορών. Παρότι οι αγορές έχουν διακυμάνσεις, η εμπειρία πολλών χωρών δείχνει ότι σε μακροχρόνια περίοδο - και δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι οι πρώτες συντάξεις του νέου συστήματος θα απονεμηθούν μετά από τρεις ή τέσσερις δεκαετίες - οι αποδόσεις των κεφαλαιοποιητικών συστημάτων είναι υψηλότερες από αυτές των διανεμητικών συστημάτων, ειδικά σε σχετικά γερασμένες κοινωνίες.

Ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα της μεταρρύθμισης που ετοιμάζετε και πότε θα φέρετε το νομοσχέδιο σε διαβούλευση, και στη Βουλή για ψήφιση;

Πρόθεση της κυβέρνησης είναι το νομοσχέδιο να κατατεθεί στη Βουλή στα τέλη του πρώτου τριμήνου, αφού προηγηθεί διαβούλευση με κοινωνικούς εταίρους, κόμματα, ειδικούς σε θέματα κοινωνικής ασφάλισης, αλλά και, ευρύτερα, την κοινωνία - παρά τις προφανείς δυσκολίες που θέτει η πανδημία σε αυτό το εγχείρημα. Μαζί με το νομοσχέδιο σκοπεύουμε να καταθέσουμε και τρεις μελέτες.

→ **Πρώτον**, μία αναλογιστική μελέτη η οποία θα εκτιμά το «ακαθάριστο» κόστος μετάβασης στο νέο σύστημα, δηλαδή το κόστος κάλυψης των συντάξεων του υφισταμένου συστήματος, οι οποίες θα προσδιορίζονται με βάση τις τωρινές διατάξεις και δεν πρόκειται να περιοχθούν.

→ **Δεύτερον**, μία μακροοικονομική μελέτη η οποία θα εκτιμά τις επιδράσεις της μεταρρύθμισης στον ρυθμό οικονομικής μεγέθυν-

Η επιχειρούμενη μεταρρύθμιση προσπαθεί να διορθώσει τον δημογραφικό κίνδυνο...

Οι δημογραφικοί κίνδυνοι μπορούν να απειλήσουν τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του ασφαλιστικού και, σε μια τέτοια προοπτική, τι πιστεύετε ότι χρειάζεται να γίνει για να μη θιγεί η επάρκεια των συντάξεων;

Τα περισσότερα συνταξιοδοτικά συστήματα στον κόσμο στήθηκαν πάνω στο λεγόμενο «διανεμτικό» σύστημα. Με απλά λόγια, στα συστήματα αυτά οι τωρινοί ασφαλισμένοι καταβάλλουν εισφορές με τις οποίες πληρώνονται οι συντάξεις των τωρινών συνταξιούχων, με προκαθορισμένους κανόνες. Αυτά τα συστήματα δουλεύουν καλά όταν οι ασφαλισμένοι είναι πολλοί και οι συνταξιούχοι λίγοι. Πολλοί οικονομολόγοι θεωρούν ότι με μια αναλογία περίπου τεσσάρων ασφαλισμένων ανά συνταξιούχο το σύστημα αυτό λειτουργεί ικανοποιητικά, χωρίς να αυξάνονται υπέρμετρα οι ασφαλιστικές εισφορές. Όμως, το όριο αυτό η χώρα μας το έχει ξεπεράσει πριν από πάρα πολλά χρόνια. Το φαινόμενο της δημογραφικής γήρανσης του πληθυσμού δεν είναι αποκλειστικά ελληνικό φαινόμενο. Παρατηρείται εδώ και δεκαετίες σε σχεδόν όλες τις αναπτυγμένες χώρες και σταδιακά σε

όλο και περισσότερες αναπτυσσόμενες χώρες. Για να αντιμετωπιστεί ο δημογραφικός κίνδυνος, σε σχεδόν όλες τις χώρες επιχειρήθηκε η διαφοροποίηση του συνταξιοδοτικού συστήματος μέσω της εισαγωγής στοιχείων κεφαλαιοποίησης, κυρίως με τη δημιουργία επαγγελματικών Ταμείων. Αντίθετα, η Ελλάδα επέλεξε τη δημιουργία επικουρικής ασφάλισης διανεμητικού χαρακτήρα, αυξάνοντας κατακόρυφα τον δημογραφικό κίνδυνο. Αυτό προσπαθεί να διορθώσει η επιχειρούμενη μεταρρύθμιση της επικουρικής ασφάλισης. Εκτιμώ πως τα μακροπρόθεσμα οφέλη για την οικονομία και τους συνταξιούχους θα είναι σημαντικά. Με τη σχεδιαζόμενη μεταρρύθμιση επιτυγχάνεται διαφοροποίηση του ασφαλιστικού κινδύνου, δημιουργούνται αποταμιεύσεις μεγάλο μέρος των οποίων θα χρηματοδοτήσουν επενδύσεις στην ελληνική οικονομία, αυξάνοντας τον ρυθμό οικονομικής ανάπτυξης, βελτιώνεται το ύψος των συντάξεων των μελλοντικών συνταξιούχων σε σύγκριση με το υφιστάμενο σύστημα και δημιουργούνται ισχυρά αντικίνητρα για τη συμμετοχή των νέων στη «μαύρη» ανασφάλιστη εργασία.

ΕΚΤΙΜΩ ΟΤΙ ΤΑ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΑ ΟΦΕΛΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΥΣ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ

ους, τους μισθούς, την απασχόληση και τα δημόσια έσοδα.

→ **Τρίτον**, μία μελέτη βιωσιμότητας του δημοσίου χρέους η οποία θα εκτιμά τις «καθαρές» επιδράσεις της μεταρρύθμισης στον λόγο δημοσίου χρέους προς ΑΕΠ - δηλαδή, τις εκτιμήσεις αυτού του κλάσματος αφού αφαιρεθούν από το «ακαθάριστο» κόστος τα επιπρόσθετα δημοσιονομικά έσοδα και εκτιμηθεί το ύψος του ΑΕΠ που θα προκύψει ως αποτέλεσμα της αύξησης των επενδύσεων λόγω της μεταρρύθμισης. Τα αποτελέσματα των μελετών αυτών που ήδη εκπονούνται θα δώσουν μια σαφεινική εικόνα των οικονομικών συνεπειών της σχεδιαζόμενης διαρθρωτικής μεταρρύθμισης.

Η έκθεση Πισσαριδής λέει ότι το 80% των συντάξεων θα μείνουν στο παλιό (διανεμητικό) καθεστώς και προτείνει «άνοιγμα» και της επαγγελματικής ασφάλισης με φοροαπαλλαγή εισφορών που δεν ισχύει σήμερα. Εξετάζετε μια τέτοια πρόταση;

Πράγματι, η μεταρρύθμιση στην οποία αναφερθήκαμε προηγουμένως αφορά αποκλειστικά τις επικουρικές συντάξεις. Το σύστημα απονομής των κύριων συντάξεων θα παραμείνει διανεμητικό. Ο θεσμός της επαγγελματικής ασφάλισης γνωρίζει σημαντική ανάπτυξη τα τελευταία χρόνια στη χώρα μας, αλλά ξεκινά από πολύ χαμηλή βάση και είναι πολύ λιγότερο αναπτυγμένος απ' ό,τι σε σχεδόν όλα τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. Η κυβέρνηση ενθαρρύνει αυτή την τάση, η οποία ενισχύει την εθνική αποταμίευση και τους προς επένδυση πόρους, αλλά και τη διαφοροποίηση των πηγών εισοδήματος των συνταξιούχων. Μετά την ολοκλήρωση της μεταρρύθμισης της επικουρικής ασφάλισης σκοπεύουμε να ασχοληθούμε συστηματικά με το πλαίσιο λειτουργίας της επαγγελματικής ασφάλισης και την ολοκλήρωση της ενσωμάτωσής της σχετικής κοινοτικής νομοθεσίας στο εθνικό δίκαιο.

Με τον νόμο 4670/2020 οι συνταξιούχοι και οι ασφαλισμέ-

νοι με 30 έτη εργασίας και άνω θα δουν αυξήσεις μετά από μια δεκαετία λιτότητας. Οι αυξήσεις αυτές επηρεάζουν την οροφή του 2,5% του ΑΕΠ στην αύξηση των συνταξιοδοτικών δαπάνων, ή όχι; Είναι στις σκέψεις σας ένα ξεπάγωμα των αυξήσεων για όλους τους συνταξιούχους πριν από το 2024;

Πράγματι, με τον νόμο 4670/2020 (νόμο Βρούτση) πολλοί ασφαλισμένοι θα δουν για πρώτη φορά μετά από χρόνια αύξηση των συντάξεών τους. Οι αναλογιστικές μελέτες που συνόδευαν την κατάθεση του νομοσχεδίου στη Βουλή έδειχναν ότι δεν παραβιάζονταν η οροφή την οποία είχε συμφωνήσει η Ελλάδα με τους δανειστές της. Δυστυχώς, έκτοτε τα πράγματα εξελίχθηκαν πολύ διαφορετικά απ' ό,τι περιμέναμε, λόγω εξωγενών παραγόντων. Λόγω της πανδημίας, στην Ελλάδα, όπως και σε όλες τις χώρες της Ε.Ε., είχαμε μεγάλη πτώση του ΑΕΠ. Ταυτόχρονα, η συνταξιοδοτική δαπάνη αυξάνεται τόσο λόγω των προβλέψεων του νόμου 4670/2020 όσο

και λόγω της καταβολής αναδρομικών. Ως αποτέλεσμα, μπορεί να εκτιμηθεί με ασφάλεια ότι η συμμετοχή της συνταξιοδοτικής δαπάνης στο ΑΕΠ, που ήταν ήδη μία από τις υψηλότερες στην Ε.Ε., θα αυξηθεί σημαντικά, ενώ ταυτόχρονα οι ήδη πολύ υψηλές μεταβιβάσεις του προϋπολογισμού στο συνταξιοδοτικό σύστημα θα αυξηθούν περαιτέρω, λόγω της κάλυψης σημαντικού τμήματος των ασφαλιστικών εισφορών των εργαζομένων σε κλάδους που επλήγησαν από την πανδημία από τον κρατικό προϋπολογισμό. Προφανώς, η εξέλιξη των συντάξεων συνδέεται με τις παραπάνω εξελίξεις, αλλά και με τις εξελίξεις στην παραγωγικότητα της εργασίας και τους μισθούς. Αν, όπως όλοι ελπίζουμε, η χώρα μας επιτύχει ταχεία ανάκαμψη τα επόμενα χρόνια με τη βοήθεια των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης, αλλά και με τη σταθερή της προσήλωσή στην υλοποίηση διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, θα μπορούσε να υλοποιηθεί και το σταδιακό ξεπάγωμα των συντάξεων. ■

Με τον νόμο Βρούτση πολλοί ασφαλισμένοι θα δουν για πρώτη φορά ύστερα από χρόνια αύξηση των συντάξεών τους